

KLASA:UP/I-344-08/23-04/04

URBROJ: 376-08-24-11

Zagreb, 11. siječnja 2024.

Temeljem članka 5. Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (NN br. 121/16) i članka 96. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09 i 110/21), u predmetu operatora javnih komunikacijskih mreža A1 Hrvatska d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1, protiv Grada Splita, OIB:78755598868, Obala kneza Branimira 17, 21000 Split, radi odbijanja sklapanja ugovora o postavljanju mreže velike brzine na stupove javne rasvjete na području Kaštela, a u vlasništvu Grada Splita, Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, na sjednici 11. siječnja 2024., donosi

ODLUKU

Usvaja se zahtjev operatora javnih komunikacijskih mreža A1 Hrvatska d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1, te se nalaže Gradu Splitu, OIB:78755598868, Obala kneza Branimira 17, 21000 Split, da u roku 8 dana od zaprimanja ove odluke omogući operatoru A1 Hrvatska d.o.o. pristup i korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada Splita radi postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina na lokacijama otok Čiovo, k.o. Slatine, (Ulica bana Jelačića, Zvonimirova obala, Put Brnistere, Staraci), k.o. Sitno, Gornje Sitno (Ulica Hrvatskih vitezova) i k.o. Srinjine, Srinjine (Dioklecijanov put i Ulica Bilaje).

Određuje se cijena pristupa i korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada Splita po stupu javne rasvjete u iznosu od 13,27 EUR (bez PDV-a) radi postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 22. rujna 2023. zahtjev A1 Hrvatska d.o.o., Vrtni put 1, 10 000 Zagreb (dalje: A1) za rješavanje spora s Gradom Splitom, Obala kneza Branimira 17, 21000 Split (dalje: Grad) radi odbijanja sklapanja ugovora o korištenju stupova javne rasvjete, u svrhu postave mreže velike brzine financirane iz europskih strukturalnih i investicijskih fondova razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa na području Kaštela, a u vlasništvu Grada Splita.

A1 ističe da se 04. siječnja 2023. obratio Gradu sa zahtjevom za sklapanje ugovora o zakupu stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada. Nakon obraćanja odgovor Grada je izostao te se A1 15. i 24. ožujka 2023. opet obraća Gradu o statusu zahtjeva. Nadalje, A1 29. svibnja 2023. šalje podsjetnik na zahtjev

Gradu, a 28. lipnja 2023. uz šalje i dopis u kojem obrazlaže ciljeve i temelje svog zahtjeva te ujedno skreće pažnju Gradu na Odluku HAKOM-a od 17. ožujka 2021. (KLASA:UP/I-344-03/20-11/428, URBROJ: 376-05-3-21-12; dalje: Odluka HAKOM-a) i Dopunsku odluku HAKOM-a od 22. srpnja 2021. (KLASA:UP/I-344-03/20-11/428, URBROJ: 376-05-3-21-16; dalje: Dopunska odluka HAKOM-a). Ističe se kako je A1 još 21. kolovoza 2023. još jednom zamolio Grad za očitovanje na zahtjev za korištenjem stupova javne rasvjete. Na području obuhvata za koje je A1 podnio zahtjev, odnosno predložio sklapanje ugovora ne postoji kabela kanalizacija te je jedini način postavljanja zračne mreže na stupove javne rasvjete u vlasništvu Grada.

Kako bi A1 bio u mogućnosti postaviti kabele zračne mreže i pripadajuću opremu na stupove javne rasvjete u vlasništvu Grada i na taj način finalizirati projekt sufinanciran iz Europskog fonda za regionalni razvoj temeljem operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. i započeti pružati usluge te uzimajući u obzir odredbe Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (NN br. 121/16; dalje: Zakon o smanjenju troškova) predlaže se donošenje odluke kojom će se gradu naložiti sklapanje odgovarajućeg ugovora. Ovo posebno, jer Grad ničim nije dokazao da bi postavljanjem kabela zračne mreže i pripadajuće opreme poremetilo statiku stupova; da postoji tehnička neprikladnost fizičke infrastrukture i nedostatne dostupnosti prostora za smještanje zračnih kabela i pripadajuće opreme; da bi postavljanjem navedenog ugrozilo zahtjeve sigurnosti i javnog zdravlja i cjelovitosti i sigurnosti svih mreža i da bi navedenim postavljanjem došlo do ozbiljnih smetnji koje planirane elektroničke komunikacijske usluge mogu uzrokovati drugim uslugama, koje se već pružaju putem iste fizičke infrastrukture.

Uz zahtjev, A1 je priložio zahtjeve od 04. siječnja 2023., prijedlog ugovora, Tehnički uvjeti za postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža na stupove niskonaponske energetske mreže, popis lokacija stupova javne rasvjete za koje se traži pristup, požurnice od 15. i 24. ožujka 2023., 29. svibnja 2023., 28. lipnja 2023. te 21. kolovoza 2023., međusobno korespondenciju, zapisnik sa sastanka od 27. travnja 2023., Odluku HAKOM-a, izvadci iz on line HT baze podataka o trasama kabela kanalizacije.

HAKOM je podneskom od 26. rujna 2023. dostavio Gradu zahtjev A1 i zatražio očitovanje, a 25. listopada 2023. je održan očevid i usmena rasprava. Očevidom je proveden na lokacijama iz zahtjeva, u k.o. Slatine, otok Čiovo (Ulica bana Jelačića, Zvonimirova obala, Put Brnistere, Staraci). Na navedenim adresama postoje stupovi javne rasvjete koji su u vlasništvu Grada. U predmetnim ulicama postoji infrastruktura operatora Hrvatski Telekom d.d., kabela kanalizacija i nadzemna mreža. U Ulici Zvonimirova obala kod predmetnih kućnih brojeva postavljena je svjetlovodna distribucijska mreža A1 na stupovima (nadzemno) sa spojnicama te se koriste stupovi HEP-a i stupovi javne rasvjete u vlasništvu Grada. U Ulici bana Jelačića također je postavljena svjetlovodna distribucijska mreža A1 na stupovima javne rasvjete Grada (nadzemno) sa spojnicama. U Ulici Put Brnistre svjetlovodna distribucijska mreža A1 je na stupovima javne rasvjete Grada (nadzemno) sa spojnicama. U ulici Staraci svjetlovodna distribucijska mreža A1 je na stupovima HEP-a (nadzemno) sa spojnicama.

Drugi dio očevida je obavljen na lokacijama k.o. Sitno, Gornje Sitno (Ulica Hrvatskih vitezova) i k.o. Srinjine, Srinjine (Dioklecijanov put i Ulica Bilaje). Na navedenim adresama Gornje Sitno postoje stupovi javne rasvjete koji su u vlasništvu Grada, ali na njima nije postavljena mreža A1. Isto tako je u Srinjinama (Dioklecijanov put i Ulica Bilaje). U predmetnim ulicama postoji infrastruktura operatora Hrvatski Telekom d.d., kabela kanalizacija i nadzemna mreža. Fotografije s očevida su priložene u spis predmeta.

Na usmenoj raspravi, A1 navodi da ostaje kod svih navoda iznesenih u zahtjevu za pokretanje spora, i da je A1 zainteresiran da se odnosi sa Gradom urede ugovornim putem, u tom smislu je Gradu dostavljen prijedlog ugovora.

Grad navodi da ostaje kod neizdavanja suglasnosti za korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada. U vezi dostavljenog ugovora Grad će se naknadno pisanim putem očitovati u roku 8 dana. Grad se u vezi svojih navoda poziva na Odluku o komunalnom redu Grada objavljenu u Službenom glasniku Grada Splita broj 76/2022 (dalje: Odluka o komunalnom redu Grada).

A1 ponavlja da svoj zahtjev temelji na odredbama Zakona o smanjenju troškova koji predstavlja posebni propis u odnosu na propise na koje se poziva Grad Split te time ima prednost u primjeni.

Dana 30. listopada 2023. A1 dostavlja projekt i projektnu dokumentaciju, Svjetlovodna distribucijska mreža DČ-20 SRINJINE, svjetlovodna distribucijska mreža DČ-21 SLATINE, PRŠI - Razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa na području Kaštela.

U očitovanju od 13. studenoga 2023., Grad ostaje pri navodima da neće izdati odobrenje za korištenje sustava javne rasvjete sukladno članku 59. stavak 5. Odluke o komunalnom redu Grada Splita (Službeni glasnik Grada Splita 76/22). Grad prigovara i cijeni zakupa stupova niskonaponske mreže iz članka 7. navedenog ugovora jer je preniska i razlikuje se od cijene koju je odredio Grad u stavku VII. svoje Odluke o postupku i visini naknade za pravo korištenja nekretnina kojima upravlja Grad Split u svrhu izgradnje, pristupa i korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (Službeni glasnik Grada Splita 23/23; dalje: Odluka Grada o visini naknade). Operator javne komunikacijske mreže odnosno A1 se poziva na Zakon o smanjenju troškova, ali u članku 4. istog zakona je navedeno da mrežni operator odnosno Grad može odbiti pristup fizičkoj infrastrukturi i to Grad kao mrežni operator i ističe da odbija dati suglasnosti iz svih stavki članka 5. od a) do f) navedenog zakona.

U očitovanju od 24. studenoga 2023., A1 navodi da Grad odbija odbijanje sklapanja ugovora bez ikakvog obrazloženja. Na prijedlog ugovora, A1 nije zaprimio eventualne komentare Grada, već je bilo kakav odgovor izostao. Vezano uz cijenu zakupa stupova javne rasvjete i isticanja Grada kako je predložena cijena od 13,27 EUR (bez PDV-a) preniska i različita od naknade navedene u stavku VII. Odluke Grada o visini naknade, A1 se poziva na Odluku HAKOM-a te smatra da su izneseni stavovi primjenjivi i u ovom sporu, kako u pogledu uvjeta pristupa tako i u pogledu određivanja cijene. A1 prigovor Grada u pogledu cijene smatra neosnovanim.

U odnosu na odbijanje Grada da se dopusti pristup na stupove javne rasvjete i pozivanje na članak 5. Zakon o smanjenju troškova, A1 ističe da je Grad morao dokazati postojanje okolnosti da bi postavljanjem kabela zračne mreže i pripadajuće opreme poremetilo statiku stupova, da postoji tehnička neprikladnost fizičke infrastrukture i nedostatne dostupnosti prostora za smještanje zračnih kabela i pripadajuće opreme, da bi postavljanjem navedenog ugrozilo zahtjeve sigurnosti i javnog zdravlja i cjelovitosti i sigurnosti svih mreža i da bi navedenim postavljanjem došlo do ozbiljnih smetnji koje planirane elektroničke komunikacijske usluge mogu uzrokovati drugim uslugama, koje se već pružaju putem iste fizičke infrastrukture. Predlaže se donošenje odluke kojom će se Gradu naložiti sklapanje odgovarajućeg ugovora uz transparentnu, nediskriminirajuću, pravednu i razumnu cijenu.

HAKOM je temeljem prikupljenih podataka i uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrdio kako slijedi.

Sukladno članku 5. Zakona o smanjenju troškova, mrežni operator (Grad) obavezan je udovoljiti svakom razumnom zahtjevu operatora javne komunikacijske mreže (A1) i omogućiti mu pristup i zajedničko korištenje svoje fizičke infrastrukture radi postavljanja sastavnica elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, na temelju sklopljenog ugovora te uz pravedne i razumne uvjete, uključujući i cijenu. Prigodom odlučivanja o zahtjevu mrežni operator (Grad) mora primjenjivati objektivna, transparentna i razmjerna mjerila. Temeljem navedenog članka, u nadležnosti HAKOM-a je donošenje odluke kada mrežni operator odbije zahtjev za pristup i zajedničko korištenje postojeće fizičke infrastrukture. U konkretnom slučaju, Grad odbija zahtjev A1 za sklapanje ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada na području iz zahtjeva, konkretno stupova javne rasvjete koji se nalaze u području k.o. Slatine, otok Čiovo - Ulica bana Jelačića, Zvonimirova obala, Put Brnistere, Staraci; k.o. Sitno, Gornje Sitno - Ulica Hrvatskih vitezova i k.o. Srinjine, Srinjine - Dioklecijanov put i Ulica Bilaje), stoga je A1 podnio zahtjev HAKOM-u, a HAKOM je obavezan i ovlašten donijeti odluku, vodeći u potpunosti računa o načelu razmjernosti, uključujući i određivanje pravednih i razumnih uvjeta, a prema potrebi i cijene.

Nadalje, stavkom 4. članka 5. Zakona o smanjenju troškova propisano je da razlozi odbijanja sklapanja ugovora mogu biti samo u sljedećim slučajevima:

- a) tehničke neprikladnosti fizičke infrastrukture u odnosu na koju se zahtijeva pristup za smještanje bilo kojih sastavnica elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina,
- b) nedostatne dostupnosti prostora za smještanje sastavnica elektroničke komunikacijske mreže velike, uključujući buduće potrebe mrežnog operatora za prostorom, koje su na odgovarajući način dokazane,
- c) zahtjeva sigurnosti i javnog zdravlja,
- d) zahtjeva cjelovitosti i sigurnosti svih mreža, a osobito kritične nacionalne infrastrukture određene posebnim propisom,
- e) obrazloženih rizika ozbiljnih smetnja koje planirane elektroničke komunikacijske usluge mogu uzrokovati drugim uslugama, koje se već pružaju putem iste fizičke infrastrukture,
- f) dostupnosti održivih alternativnih načina veleprodajnog pristupa fizičkoj mrežnoj infrastrukturi, koje pruža mrežni operator i koji su prikladni za obavljanje djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, ako je takav pristup ponuđen uz pravedne i razumne uvjete.

Razloge odbijanja zahtjeva mrežni operator (Grad) mora pisanim putem dostaviti operatoru javne komunikacijske mreže (A1). Grad može odbiti sklapanje ponuđenog ugovora o zakupu stupova niskonaponske mreže u vlasništvu Grada, samo iz razloga definiranih u stavku 4. točkama a) – f) te u tom slučaju razlozi odbijanja moraju biti objektivni, detaljno obrazloženi i na odgovarajući način dokazani, poput razloga koji bi doveli u pitanje sposobnosti pružanja ili osiguravanja kapaciteta infrastrukture kako bi se ispunile obveze komunalne službe, ograničenja koja proizlaze iz nacionalnih odredaba s ciljem zaštite okoliša, javnog zdravlja, javne sigurnosti ili radi ispunjavanja ciljeva urbanističkog i prostornog planiranja.

Radi utvrđivanja činjeničnog stanja, HAKOM je 25. listopada 2023. proveo očevid, održao usmenu raspravu te izvršio uvid u zahtjev A1 od 04. siječnja 2023., prijedlog ugovora, Tehničke uvjeti za postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža na stupove niskonaponske energetske mreže, popis lokacija stupova javne rasvjete za koje se traži pristup, požurnice A1 poslana Gradu od 15. i 24.

ožujka 2023., 29. svibnja 2023., 28. lipnja 2023. te 21. kolovoza 2023., međusobnu korespondenciju stranaka, zapisnik sa sastanka od 27. travnja 2023., Odluku HAKOM-a, Djelomičnu odluku HAKOM-a, Odluku o komunalnom redu Grada, Odluku Grada o visini naknade, fotografije sa očevida, Plan razvoja širokopojasne infrastrukture na području Kaštela (PRŠI Kaštela), Tehničko rješenje svjetlovodna distribucijska mreža Ždralovac 34 DČ-20 SRINJINE, Tehničko rješenje svjetlovodna distribucijska mreža Ždralovac 34 DČ-21 SLATINE.

Očevid je proveden 25. listopada 2023. na lokacijama iz zahtjeva, u k.o. Slatine, otok Čiovo (Ulica bana Jelačića, Zvonimirova obala, Put Brnistere, Staraci). Na navedenim adresama postoje stupovi javne rasvjete koji su u vlasništvu Grada. U predmetnim ulicama postoji infrastruktura operatora Hrvatski Telekom d.d., kabelaška kanalizacija i nadzemna mreža. U ulici Zvonimirova obala kod predmetnih kućnih brojeva postavljena je svjetlovodna distribucijska mreža A1 na stupovima (nadzemno) sa spojnicama te se koriste i stupovi HEP-a i stupovi javne rasvjete u vlasništvu Grada. U Ulici bana Jelačića također je postavljena svjetlovodna distribucijska mreža A1 na stupovima javne rasvjete Grada (nadzemno) sa spojnicama. U Ulici Put Brnistre svjetlovodna distribucijska mreža A1 je na stupovima javne rasvjete Grada (nadzemno) sa spojnicama. U Ulici Staraci svjetlovodna distribucijska mreža A1 je na stupovima HEP-a (nadzemno) sa spojnicama.

Drugi dio očevida je proveden na lokacijama k.o. Sitno, Gornje Sitno (Ulica Hrvatskih vitezova) i k.o. Srinjine, Srinjine (Dioklecijanov put i Ulica Bilaje). Na navedenim adresama Gornje Sitno postoje stupovi javne rasvjete koji su u vlasništvu Grada, ali na njima nije postavljena mreža A1. Isto tako je u Srinjinama (Dioklecijanov put i Ulica Bilaje). U predmetnim ulicama postoji infrastruktura operatora Hrvatski Telekom d.d., kabelaška kanalizacija i nadzemna mreža.

Na usmenoj raspravi, A1 ostaje kod svih navoda iznesenih u zahtjevu za pokretanje spora, da je A1 zainteresiran da se odnosi sa Gradom urede ugovornim putem, u tom smislu je Gradu dostavljen prijedlog ugovora. A1 ponavlja da svoj zahtjev temelji na odredbama Zakona o smanjenju troškova koji predstavlja posebni propis u odnosu na propise na koje se poziva Grad Split te time ima prednost u primjeni. Grad navodi da ostaje kod neizdavanja suglasnosti za korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada te se poziva u vezi svojih navoda poziva na Odluku o komunalnom redu Grada.

Iz priložene dokumentacije proizlazi da se A1 4. siječnja 2023. obratio Gradu za sklapanje ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada na području k.o. Slatine, otok Čiovo - Ulica bana Jelačića, Zvonimirova obala, Put Brnistere, Staraci; k.o. Sitno, Gornje Sitno - Ulica Hrvatskih vitezova i k.o. Srinjine, Srinjine - Dioklecijanov put i Ulica Bilaje. Uz zahtjev je dostavljen prijedlog ugovora kako bi ugovorne strane mogle suglasno regulirati sve eventualna otvorena pitanja, međutim, Grad se nije očitovao na prijedlog ugovora do pokretanja postupka pred HAKOM-om, a u toku postupka je naveo da odbija izdati suglasnost na sklapanje ugovora, ne dopušta pristup i korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada te ne pristaje na cijenu iz prijedloga ugovora od 13,27 EUR (bez PDV-a), obzirom da cijenu smatra preniskom i različitom od naknade navedene u stavku VII. Odluke Grada o visini naknade.

Iz očitovanja Grada razvidno je da Grad neće izdati odobrenje za korištenje sustava javne rasvjete sukladno članku 59. stavak 5. Odluke o komunalnom redu Grada, u kojoj u se navodi: “*Zabranjeno je priključivanje električnih instalacija rasvjete i drugih instalacija na sustav javne rasvjete te drugo korištenje sustava javne rasvjete, bez suglasnosti upravnog odjela nadležnog za komunalne poslove.*”. Također, Grad se protivi naknadi za najam iz prijedloga ugovora od 13,27 EUR (bez PDV-a) po stupu javne rasvjete, pri čemu se poziva na točku VII. Odluke Grada o visini naknade. Sukladno navedenoj

odluci, visina godišnje naknade za zauzimanje javno prometne površine za postavljanje stupova nadzemne komunikacijske mreže i kabela nadzemne mreže, po pojedinom stupu maksimalne površine 4m² iznosi 30,00 EUR, a površina za vodove nadzemne mreže širina od 0,5 metara umnožena s dužinom trase iznosi 4,00 EUR po dužnom metru.

Grad je istaknuo da neće izdati odobrenje za korištenje sustava javne rasvjete, a kao razloge navodi sve iz stavke iz članka 5. stavka 4. točki a) - f) Zakona o smanjenju troškova. Iako se Grad poziva na razloge iz članka 5. stavka 4. točki a) - f) Zakona o smanjenju troškova, Grad se uopće nije očitovao, nije argumentirano obrazložio niti dokazao da bi postavljanjem kabela zračne mreže i pripadajuće opreme poremetilo statiku stupova, da postoji tehnička neprikladnost fizičke infrastrukture i nedostatne dostupnosti prostora za smještanje zračnih kabela i pripadajuće opreme, da bi postavljanjem navedenog ugrozilo zahtjeve sigurnosti i javnog zdravlja i cjelovitosti i sigurnosti svih mreža, da bi navedenim postavljanjem došlo do ozbiljnih smetnji koje planirane elektroničke komunikacijske usluge mogu uzrokovati drugim uslugama koje se već pružaju putem iste fizičke infrastrukture te da postoji alternativni načini veleprodajnog pristupa fizičkoj mrežnoj infrastrukturi.

Od 04. siječnja 2023. kada je A1 poslao zahtjev za pristup stupovima, prijedlog ugovora i Tehničke uvjeti za postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža na stupove niskonaponske energetske mreže, A1 je 15. i 24. ožujka, 29. svibnja 2023., 28. lipnja 2023. te 21. kolovoza 2023. slao požurnice Gradu. Također, iz zapisnika sa sastanka od 27. travnja 2023. vidljivo je da su stranke međusobno raspravljale o nizu tema od korištenja javnih površina na kojim se nalaze tk ormarići A1, o reguliranju korištenju kableske kanalizacije i naknadama za korištenje stupova javne rasvjete.

Planom razvoja širokopojasne infrastrukture na području Kaštela (PRŠI Kaštela), Tehničkim rješenjem svjetlovodne distribucijske mreže Ždralovac 34 DČ-20 SRINJINE i Tehničkim rješenjem svjetlovodne distribucijske mreža Ždralovac 34 DČ-21 SLATINE planirana je i projektirana izgradnja nepokretne širokopojasne pristupne mreže sljedeće generacije (NGA), kojom mrežom trebaju biti pokrivena bijela područja u okviru PRŠI-a Kaštela.

Sukladno članku 5. Zakona o smanjenju troškova, Grad je obvezan udovoljiti svakom razumnom zahtjevu operatora i omogućiti operatoru pristup i zajedničko korištenje svoje fizičke infrastrukture (stupova javne rasvjete) radi postavljanja sastavnica elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, ali na temelju sklopljenog ugovora te uz pravedne i razumne uvjete, uključujući i cijenu.

Smanjenjem troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine doprinosi se ostvarivanju digitalizacije čime se širi učinak digitalne financijske poluge na sve sektore gospodarstva uz smanjenje troškova za pružanje učinkovitijih usluga građanima i društvo u cjelini. Uvođenje elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine zahtijeva znatna ulaganja čiji značajan dio predstavljaju troškovi građevinskih radova. Nepoduzimanjem nekih od skupih građevinskih radova doprinosi se djelotvornijem uvođenju širokopojasnog pristupa, a veliki dio troškova gradnje može se izbjeći korištenjem postojeće pasivne infrastrukture mrežnih operatora.

Za operatore elektroničkih komunikacijskih mreža koji imaju namjeru postavljati nove elektroničko komunikacijske mreže najučinkovitije je ponovno koristiti postojeću fizičku infrastrukturu uključujući i onu drugih sektora komunalnih usluga, posebno u područjima gdje ne postoje odgovarajuće elektroničke komunikacijske mreže ili gdje ne bi bilo ekonomski opravdano graditi novu fizičku infrastrukturu, čime se naročito zadovoljavaju zahtjevi zaštite ljudskog zdravlja, zaštite prostora i očuvanja okoliša. Na opisani način ne dovode se u pitanje vlasnička prava pravnih osoba

koje se bave komunalnom djelatnosti, a koja istovremeno imaju rasprostranjenu fizičku infrastrukturu pogodnu za smještanje elemenata elektroničkih komunikacijskih mreža, kao što su fizičke mreže za opskrbu strujom, plinom, vodom te kanalizacijski sustavi i sustavi odvodnje, usluge grijanja i prijevoza. Na fizičku infrastrukturu se može istodobno smjestiti cijeli niz elemenata elektroničkih komunikacijskih mreža za pružanje usluga širokopojasnog pristupa velike brzine u skladu s načelom tehnološke neutralnosti, a da to ne utječe na isporuku glavne komunalne usluge i na samo obavljanje komunalne djelatnosti, uz minimalne troškove prilagodbe te nema nikakvih sigurnosnih problema ni štete za buduće poslovne interese vlasnika takve fizičke infrastrukture.

Javna komunikacijska mreža koju A1 želi postavljati na stupove niskonaponske mreže u vlasništvu Grada je lagana optička mreža bez napona, što u smislu tehničkih pravila struke znači da pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga koje A1 pruža putem takve mreže ne ugrožava i ne ometa kontinuitet pružanja komunalne usluge javne rasvjete. U pogledu statike stupova javne rasvjete, prema tehničkim pravilima struke prije postavljanja optičke mreže na stup javne rasvjete izrađuje se tehnički izračun utjecaja sila na statiku stupova. U slučaju da stup nije statički siguran na njega se ne može postavljati optička mreža niti mreža za potrebe javne rasvjete već se nesigurni i dotrajali stupovi zamjenjuju novima. Ali u slučaju da je zbog postupanja operatora došlo do oštećenja stupa ili do ugrožavanja sigurnosti stupova, operator je taj koji mora snositi odgovornost, vratiti sve u tehnički ispravno stanje i nadoknaditi štetu Gradu.

Naglašava se da je Odluka o komunalnom redu po pravnoj snazi ispod zakona te su u ovom slučaju relevantne odredbe članka 5. Zakona o smanjenju troškova. Kako Grad nije argumentirano, objektivno i detaljno tehnički obrazložio razloge odbijanja niti je na odgovarajući način dokazao opravdane razloge odbijanja ili barem doveo u sumnju svoju sposobnost pružanja komunalne usluge ili osiguravanja kapaciteta fizičke infrastrukture kako bi ispunio obvezu javne komunalne djelatnosti ili bilo kojeg drugog razloga iz članka 5. stavka 4. točki a) – f) Zakona o smanjenju troškova, to HAKOM nema objektivnog razloga ni osnove odbiti zahtjev A1. Imajući u vidu navedeno, HAKOM smatra opravdanim i razumnim usvojiti zahtjev A1 i naložiti Gradu da u roku 8 dana omogući pristup i korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada radi postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina na lokacijama otok Čiovo, k.o. Slatine, (Ulica bana Jelčića, Zvonimirova obala, Put Brnistere, Staraci), k.o. Sitno, Gornje Sitno (Ulica Hrvatskih vitezova) i k.o. Srinjine, Srinjine (Dioklecijanov put i Ulica Bilaje).

Vezano uz cijene najma stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada Splita, Grad se pozvao na točku VII. Odluke Grada o visini naknade. Sukladno navedenoj odluci, visina godišnje naknade za zauzimanje javno prometne površine za postavljanje stupova nadzemne komunikacijske mreže i kabela nadzemne mreže, po pojedinom stupu maksimalne površine 4m² iznosi 30,00 EUR, a površina za vodove nadzemne mreže širina od 0,5 metara umnožena s dužinom trase iznosi 4,00 EUR po dužnom metru.

Razvidno je da točka VII. Odluke Grada o visini naknade ne propisuje naknade za pristup i korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada. Odluka Grada o visini naknade propisuje visinu godišnje naknade samo za zauzimanje javno prometne površine za postavljanje stupova nadzemne komunikacijske mreže i kabela nadzemne mreže. A1 ne postavlja nove stupove nadzemne komunikacijske mreže već želi koristiti postojeće stupove javne rasvjete u vlasništvu Grada, te sukladno članku 5. Zakona o smanjenju troškova, zahtjeva pristup i korištenje postojećoj mrežnoj infrastrukturi Grada (stupova javne rasvjete).

Člankom 8. Odluke Grada o visini naknade propisano je: „*Za slučajeve koji nisu propisani ovom Odlukom, visina naknade za korištenje nekretnina kojima upravlja Grad Split utvrđuje se zaključkom Gradonačelnika.*“. Grad u spis predmeta nije dostavio zaključak Gradonačelnika Grada kojim su propisane naknade za pristup i korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada Splita.

U ovom konkretnom slučaju, HAKOM je obvezan i ovlašten odrediti cijenu pristup i korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada, vodeći u potpunosti računa da se mrežnom operatoru (Gradu) osigura pravedna mogućnost naknade troškova u vezi s pružanjem pristupa i zajedničkog korištenja njegove fizičke infrastrukture. Prigodom određivanja cijene HAKOM u najvećoj mogućoj mjeri vodi računa o ujednačenosti cijena pristupa i zajedničkog korištenja fizičke infrastrukture svih mrežnih operatora. HAKOM ovom odlukom ne određuje naknade za prava uređena Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15, 94/17).

Rješenje ima svrhu utvrditi razumnu cijenu pristupa i korištenje stupova javne rasvjete u vlasništvu Grada kako bi se olakšalo uvođenje elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine na dobrobit svih građana koji žive na konkretnom području lokalne samouprave. Utvrđivanjem razumne cijene pristupa i korištenja stupova javne rasvjete ne dovodi se u pitanje cijena pružanja komunalne djelatnosti koja sadrži svoje nužne tehničke uvjete te nema nikakvih sigurnosnih problema ni štete za buduće poslovne interese vlasnika takve fizičke infrastrukture.

Grad nije argumentirano, objektivno i detaljno iznio cijenu pristupa i korištenja niti je specificirao troškove koje bi eventualno uzeo u obzir, odnosno troškove koji su uključeni i koji bi opravdali cijenu zakupa slobodnog dijela stupa javne rasvjete. Cijena pristupa i korištenja stupova javne rasvjete mora obuhvatiti povećanje troškova održavanja stupova javne rasvjete. Kako Grad nije odredio cijenu niti opravdao cijenu pristupa i korištenja, a u odsutnosti navedenih parametara, HAKOM, kao regulator na tržištu elektroničkih komunikacija, u istovjetnim i u konkretnom slučaju primjenjuje metodu referentnih usporedivih cijena za pružanje istovjetnih usluga jer se na taj način osigurava predvidivo regulatorno okruženje za postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina. Kod primjene ove metode razmatraju se cijene za istovjetne usluge istih ili usporedivih subjekata, korištenjem iste ili usporedive fizičke infrastrukture nastale pod istim ili usporedivim okolnostima. Utvrđuje se cijena koja se postavlja za uslugu uspoređujući druge usporedive subjekte i cijene njihove usluge.

Izvršenim uvidom u cijene pristupa i korištenja istovjetne komunalne fizičke infrastrukture mrežnih operatora koje se naplaćuju za istovjetnu uslugu na tržištu u Republici Hrvatskoj, konkretno ponudu i cijene pristupa koje ima HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. u iznosu od 10,00 EUR (bez PDV-a) po stupu godišnje, operator Hrvatski Telekom d.d. u iznosu od 13,14 EUR (zakup prostora na stupu nadzemne komunikacijske mreže za smještaj jednog kabela operatora korisnika) i u iznosu od 17,76 EUR po stupu godišnje - naknada za smještaj dva kabela na istom stupu od istog operatora korisnika). Navedene cijene su referentni okvir dva najveća operatora koji pružaju uslugu pristupa stupovima radi postavljanja nove mreže, unutar kojeg su mrežni operatori osigurali pravednu naknadu troškova u vezi s pružanjem pristupa i zajedničkog korištenja njegove fizičke infrastrukture te je uzet u obzir utjecaj zatraženog pristupa na njihov poslovni plan, kao i ulaganja u fizičku infrastrukturu za koju se zahtijeva pristup. HAKOM smatra da je predložena naknada u iznosu od 13,27 EUR (bez PDV-a) po stupu javne rasvjete godišnje, kao vrijednost na tržištu u Republici Hrvatskoj za istovjetnu uslugu istih ili sličnih mrežnih operatora, razumna, pravedna i opravdana, da sa navedenim iznosom naknade po stupu javne rasvjete Grad mora biti u mogućnosti nadoknaditi dodatne troškove

održavanja koji su nastaju zbog davanja pristupa i korištenja stupova javne rasvjete i to povrh redovitog održavanja za osiguravanje pružanja osnovne komunalne djelatnosti. Za infrastrukture koje nisu isključivo namijenjene za postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža može se smatrati da su troškovi izgradnje pokriveni pružanjem tih usluga za koje su namijenjeni. Na ovaj način se osigurava da svi operatori elektroničkih komunikacijskih mreža koji u budućnosti imaju namjeru koristiti niskonaponsku mrežu u vlasništvu Grada imaju iste uvjete koji su unaprijed poznati čime se osigurava i promiče regulatorna predvidljivost.

Odlukom HAKOM-a i Dopunskom odlukom HAKOM-a rješavan je spor između A1 i Grada Zadra radi odbijanja sklapanja ugovora o zakupu stupova niskonaponske mreže u vlasništvu Grada Zadra te je Gradu Zadru naloženo da omogući A1 pristup i korištenje stupova niskonaponske mreže u vlasništvu Grada Zadra na cijelom području Grada radi postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina te se utvrdila cijena pristupa i korištenje stupova niskonaponske mreže u iznosu od 75,00 kn/10 EUR (bez PDV-a) godišnje po stupu javne rasvjete.

Ovim rješenjem olakšava se uvođenje elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine na dobrobit svih građana koji žive na konkretnom području lokalne samouprave i nužnu koordinaciju među različitim sektorima, ne dovodi se u pitanje pružanje komunalne djelatnosti koja sadrži svoje nužne tehničke uvjete te nema nikakvih sigurnosnih problema ni štete za buduće poslovne interese vlasnika takve fizičke infrastrukture.

Razmatrajući općenite navode Grada, HAKOM ne dovodi u pitanje ustavno načelo lokalne i područne (regionalne) samouprave koje ima svoje predviđene granice te da se djelatnost lokalnog i područnog (regionalnog) djelokruga uređuju odlukama. Međutim, iako jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana koji žive na konkretnom području lokalne samouprave ne može se tumačiti na način da je lokalna samouprava potpuno slobodna u reguliranju pitanja koja se odnose na potrebe građana na njenom području, kao što je između ostalog i postavljanje novih elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina. Ovlasti lokalne samouprave nisu i ne mogu biti imune na interese od općeg značenja za sve građane Republike Hrvatske za koje je, sukladno Ustavu, nadležan zakonodavac. Člankom 3. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22) jasno je određeno da su elektronička komunikacijska infrastruktura, obavljanje djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, gradnja, održavanje, razvoj i korištenje elektroničkih komunikacijskih mreža, elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme od interesa za Republiku Hrvatsku. Ustavom osigurane ovlasti jedinice vlasti lokalne samouprave moraju biti u ravnoteži s općim interesom svih građana Republike Hrvatske. Zakonom su određene izričite obveze mrežnim operatorima i operatorima javnih komunikacijskih mreža upravo kako bi se ostvario interes od općeg značenja za sve građane, kao i zaštitu prostora, okoliša i ljudskog zdravlja, stoga HAKOM smatra da su obveze određene ovim rješenjem pravedne, razumne i prikladne za ostvarenje tog cilja.

Sukladno članku 5. Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (NN br. 121/16) i članku 96. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09, dalje: ZUP), HAKOM je odlučio kao u izreci ove odluke.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke nije dopuštena žalba, ali može se pokrenuti upravni spor, što ne odgađa provedbu odluke. Upravni spor može se pokrenuti podnošenjem tužbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku 30 (trideset) dana od dana primitka ove odluke.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Dostaviti:

1. A1 Hrvatska d.o.o., Vrtni put 1, 10 000 Zagreb, UP-osobna dostava
2. Grad Split, Obala kneza Branimira 17, 21 000 Split, UP-osobna dostava
3. U spis